

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

16. Sic erunt nouissimi primi, & primi nouissimi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39463

unde non possit. Ille dicit: Voluntate non est quod natura potest. Ego dico: Voluntate quidem non est homo iustus si natura potest: sed medicina (gratiæ) poterit, quod vitio (corruptæ naturæ) non potest. Et rursus in eodem opere. Recte quidem dicitur ^{Cap. 59.} sputat Pelagius, hoc ipso eos confiteri non esse impossibile sine peccato esse, quia hoc vel multi vel omnes volunt: Sed hoc unde sit possibile satisfatur, & pax est. Ipsa est enim gratia Dei per Christum Iesum Dominum nostrum: qua omnino iste nos orantes adiuuari ut non peccemus, nunquam dicere voluit. Hæc ille. Christi ergo responsum hoc loco, Impossibile esse apud homines, diuitem confidentem in diuitiis suis saluari, Catholicorum hodie sententiam de possibilitate mandatorum Dei à D. Hieronymo & aliis Patribus acceptam, imò ex apertissimis Scripturis haustam, nullo modo refellit, sed in sequentibus confirmat, dicens, omnia esse Deo possible: ideòque etiam ipsam mandatorum Dei obseruationem esse possibilem: accedente videlicet & opitulante Dei gratia. Cæterum posterior hæc pars responsi Christi, Caluini dementiam manifestè refellit, qua perpetuo asserit Dei mandata esse obseruatu impossibilia. Vnum nempe extremum errorè tenuit Pelagius, alterum extremum tenuit Caluinus. Pelagius omnia esse possible adeòque facilia Dei mandata asseruit, si homo velit, id est, si ne necessario Dei gratiæ adiutorio, Caluinus à contrario latere stans, affirmat omnia Dei mandata esse impossibilia, etià gratia Christi donatis, quia iuxta Caluinum hæc Christi gratia, non est gratia adiuuans ad mandatorum executionem, sed est gratia imputans nobis Christi iustitiam. Voluit ergo hoc loco luculento mendacio Catholicos traducere. Sed ista nunc explicatio dementissimam Caluini sententiam aperuit. Quam aliis in locis, quum Paulum explicamus, vberius & latius aperiemus.

Caluinus
& Pelagius in duobus extremis.

IN MATTHÆI CAP. XX.

16. Sic erunt nouissimi primi, & primi nouissimi.

QUUM huius parabolæ scopum & intentum non aliud velit esse Caluinus, quàm ut doceat Christus causam non esse cur glorientur vel aliis insultent, qui tempore sunt priores: quia Dominus quoties ita placuerit, vocare poterit quos visus est ad tempus negligere, eosque vel æquare vel præferre prioribus illis:

K 5

qui sanè sensus (parabola ipsa in se considerata) probabilis valde est, & à Patribus traditus, Chryostomo imprimis, sed huic sensui conclusio parabola plurimum repugnet, & maxime quod pro conclusionis causa Christus infert dicens, *Multi enim vocati, pauci verò electi*, vbi manifestè ostendit ideo hanc parabolam propositam fuisse, vt doceret ex Dei beneplacito sic multos vocari vt pauci eligantur, idque ita vt inter illos, qui videbantur primi & electi, fiant nouissimi ac reiecti; & contra qui videbantur nouissimi & penitus reiecti (sicuti gentes toto orbe dispersæ, & discipuli qui Christum sequebantur, quos Scribæ & Pharisei pro abiectissimis habebant) fiant primi, & inter electos singulariter deputati: audax hoc loco Calvinus non contentus hunc sensum penitus reiecti, vnico vsus argumento (vt mox videbitur) tentat etiam hanc totam sententiam; *Multi enim vocati, pauci electi*, è textu eradere. Ait enim. *Minimè quadrat quæ à quibusdam inseritur sententia, Multi vocati, pauci electi*. Ait hanc sententiã à quibusdam esse insertam, quum in omnibus planè exemplaribus Latinis, Græcis, Syriaco & Hebræo, inueniatur: nec de ea vllus hæcenus vel antiquus vel recens, ne quidem Beza ipse hoc loco dubitauerit: Hæc est singularis & arrogantissima Caluini audacia, vt sententiã suo sensui repugnantem, è textu extrudere homo importunus, sui que nimium amans, audeat. Sensum autem illum à nobis memoratum, quem ista conclusio demonstrat, *Sic erunt nouissimi primi*, &c. cum verbis eisdem in fine præcedentis capituli quibus hæc parabola ita subiungitur vt eorum verborum causam & explicationem contineat. (ait enim Christus, *Simile est enim regnum cælorum*, &c.) & maxime cum eisdem iterum verbis apud Luc. cap. 13. vbi de reiectione Iudæorū & vocatione Gentium eadem manifestissimè pronuntiantur, hoc vnico argumento refutat Calvinus. quod *filiis Dei Iudæos murmurantes in mercede equari, absurdum foret*. Ceterum aduertere debebat Calvinus, quod ipsemet aduertendum hoc loco docuit. *Si quis* (inquit) *exactè singulas huius parabola partes discutere velit, inepta erit eius curiositas*. Hæc ergo pars de æquali mercede à primo & nouissimè vocatis accepta, soli parabola conuenit; in qua Christus hominis patrisfamilias benignitatem proponere voluit; rei autem per parabolam significatæ non conuenit; nec vt conueniat necesse est, magis quam aliarum particulæ, quas conuenire non posse manifestum est. Solummodo scopus & intentum Christi in hac parabola spectant

Calvinus
textum
Euangeli-
cum auda-
cissime ex-
pungit.

spectanda fuerunt; quæ qualia erant, ex verbis parabolæ præcedentibus ac subsequentibus, & apud D. Lucam iterum positis, ipsaque Christi conclusione, optimè & certissimè demonstratur.

25. *Principes gentium dominantur eorum: & qui maiores sunt, potestatem exercent in eos.*
 26. *Non ita erit inter vos: sed quicumque voluerit inter vos maior fieri, sit vester minister.*

Totum hoc loco Christi institutum atque doctrinam inuertit Calvinus, vt omnem in Ecclesia Christi prælaturam subuertat, seque & suos ab omni obedientiæ vinculo ac necessitate eximat. *Ostendit Christus* (inquit Calvinus) *primatum, qui certaminis inter discipulos causa erat, in regno suo nullum esse.* Et paulò post: *Ecclesia pastoribus nihil plus Christus detulit, quam vt ministri sint, à dominio autem prorsus abstineant. Quare notandum est, magis de re ipsa, quam de affectu haberi sermonem.* Hæc ille. Cæterum euidenter patebit Christum de solo ambitionis affectu, non de re ipsa prælaturæ aut primatus in se, hoc loco disputare. Christus enim duobus hic exemplis vtitur, vt hanc discipulorum contentionem de primatu compescat. Vnum proponit Regum & Principum huius mûdi, quod fugere debent: Alteram proponit de seipso, quod amplecti debent. Neutrum exemplum primatum tollit, sed vttramque exemplum factum & ambitionem in primatu condemnat. Separat Christus Apostolos à Regibus, non quia nullum illi primatum exercere debeant, sed quia fastuose dominari non debent, sicut Reges terræ; quia pro suo libito aut commodo præesse non debent, sicut Reges terræ præesse solent. Verum quidem est, *Regibus quoque non licere sese, efferre inaniter; nec iustè ac legitimè Reges dominari, nisi suorum commodis seruiant,* (quæ duo hic notat Calvinus) sed non in hoc Apostolos à Regibus se iungit Christus, vt fingit Calvinus, quasi Apostolis nulla planè prælatura, nullus primatus conueniret; nec illam moderationem quæ Regibus adesse debet, docet hoc loco Christus, quasi in Apostolis quomodocunque moderatum ac temperatum primatum inhiberet; sed contra, ambitionem & vanitatem, quæ Regibus inesse solet, proponit ob oculos Christus, vt illam penitus Apostoli fugiant. Principes gentium (inquit) dominantur eorum, *luta* id est, dominium exercent contra suos, hoc est enim *luta*

*Prælatorum
in Ecclesia
iusta au-
thoritas.*

*Apostolos
à Regibus
quomodo
Christus
secerat.*